Skrivkurs: gemensam berättelseram

PASSLÄNGD	GRUPP	FREKVENS	INNEHÅLL
60 minuter	**Fyra till tio elever**	**Två till tre gånger i veckan i 15 pass, fem till åtta veckor**	**En bok var, sex delar**

SÅ FUNGERAR INSATSEN

Lärarledd skrivkurs i liten grupp. Alla följer en färdig ram i sex delar, men var och en skriver sin egen bok till ett yngre barn. Kursen är 15 pass: ett startpass, två pass per del, ett pass där boken blir klar och ett boksläpp där eleverna läser för barnen.

Det som skiljer sig från vanligt skrivande är att ramen finns redan och att du visar ett skrivfokus per del med din egen bok på blädderblocket.

TRE SAKER ATT HÅLLA FAST VID

Ramen styr rörelsen, inte meningarna. Styr uppgiften varje mening, blir texterna lika.

Alla berättar innan de skriver. Idén får en första form och ingen sitter med tom sida.

Grepp lånas, innehåll är eget. Fler får pröva en inledning. Kamratens huvudperson är kamratens.

ARBETSFORM

Gemensamt (hela gruppen, med dig vid tavlan) → läraren visar (du tänker högt) → i par (två och två, med kortet) → enskilt (var och en i sin bok) → gemensamt igen (en mening var)

DE FEM STEGEN · VAD DU SÄGER

STEG	EXEMPELFRASER
1 · Ramen 0–5 min	*”Något är annorlunda, säger ramen. Ni bestämmer vad.”*
2 · Skrivfokus 5–20 min	*”Hör ni att hon aldrig skriver ordet läskigt?”*
3 · Berätta 20–28 min	*”Bra. Skriv det du just sa.”*
4 · Skriv 28–52 min	*”Här visar du att han är rädd utan ordet rädd.”*
5 · Dela 52–60 min	*”Vilket grepp lånade du av Nora?”*

Så sätter du ihop gruppen: välj i förväg två till fyra elever som behöver stöd. Presentera kursen i klasserna med skylt och diplom och fråga vilka som vill vara med. Två eller fler som skriver med flyt kommer med via anmälan. Alla är utvalda.

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/skrivkurs-berattelseram/lathund

Vi kör ett pass: In i skogen, del 3

GRUPPEN · SEX ELEVER, ÅK 4, SKRIVFOKUS MILJÖ MED SINNENA

Läraren läser sin del 2 från bläddерblocket och pekar på del 3 i ramen. *”Hur skogen är annorlunda bestämmer ni.”*

Den andra texten om mormors källare börjar med lukten. Läraren läser ramens text: *”Det första jag märkte var tystnaden.” ”Hon börjar med ett öra, inte med ögonen”*, säger Yasmin. Läraren skriver sin del och tvekar högt.

I par ställer Nora dagens fråga: *”Vad hör eller känner hen först?”* Elias svarar: *”Ett tickande, som en klocka.”* Läraren säger: *”Skriv den meningen först.”* Hon frågar Adam *”Vad kände fötterna?”*, och han ändrar till *”marken gungade som en säng”*.

Vid minut 38 går alla ett varv i Galleriet. Nora lånar sättet till sin egen mark. Sist läser alla en mening med ett sinne och ändrar en sak.

DET JAG FÖRBEREDDE Jag läste del 3 i ramen och skrev min del på papper. Två texter om källaren och ramens text låg framme. På tavlan stod skrivfokuset och dagens fråga.

KLAR TIDIGT Läs delen för en kamrat, lägg till en mening med dagens skrivfokus eller rita delens bild.

PASS 6, STEG FÖR STEG

TID	VAD HÄNDER
Före	**Förberedelse** Läs delens sida och del 3 i ramen. Skriv ett utkast till din del, och dagens fråga på tavlan.
0–5	**1 · Ramen** Läs din del 2. Eleven läser slutet på sin del 2 och raden på Mitt mål. Peka på del 3.
5–20	**2 · Skrivfokus** Två texter om källaren, och ramens text. Skriv din del och tänk högt.
20–28	**3 · Berätta** I par, med kortet: dagens fråga först. Sist skriver eleven sina val i Min ram.
28–52	**4 · Skriv** Alla skriver. Du frågar över axeln. Galleriet vid minut 38.
52–60	**5 · Dela** En mening var. Den som lånade säger av vem. Alla ändrar en sak.

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/skrivkurs-berattelseram/lathund

Ramen på tavlan och fortsättningspasset

DEN MAGISKA SKOGEN · PASS 1, 8, 13, 14 OCH 15 LÄNGST NED

RAMEN, DEL FÖR DEL

Del	Skrivfokus	Dagens fråga	Du visar
1 · Hej	Personen	Vad gör hen som visar vem hen är?	Två texter. Lär ut Galleriet
2 · Klippan	Spänningen	Vad märker hen först som inte stämmer?	Ramens text. Galleriet
3 · In i skogen	Platsen med sinnena	Vad hör eller känner hen först?	Två texter. Galleriet
4 · En annorlunda vän	Dialogen	Vad säger den nya först?	Provläsningen 0–25. Inget galleri
5 · Faran	Faran och valet	Vad är hen rädd för, och vad får hen att våga?	Två texter. Två berättar 20–30. Galleriet
6 · Tillbaka	Slutet	Vad från början kommer tillbaka?	Ramens texter för del 1, 3 och 6. Inget galleri

FORTSÄTTNINGSPASSET

Minuter	Det ni gör
0–8 min	Läs tyst, eller svar i pass 5, 9 och 11.
8–13 min	Skrivfokus: dina två versioner.
13–17 min	Berätta resten av delen i par.
17–45 min	Skriv klart. Fråga över axeln.
45–50 min	Delens bild. Ringa in i Min ram.
50–60 min	Dela: läs för en kamrat och ändra. Mitt mål.

PASS MED EGNA MINUTER

Pass	Det ni gör
PASS 1	Den korta berättelsen 8–25. Ramen 25–40. Min huvudperson 40–55.
PASS 8	Provläsningen 0–25. Skrivfokus 25–35. Skriv 40–57.
PASS 13	Starterna 0–8. Bara bilden 45–50. Hela boken 50–60.
PASS 14	Den korta berättelsen 0–17. Boken klar 34–58.
PASS 15	Läsplatserna 0–10. Boksläppet 10–55. Diplomet.

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/skrivkurs-berattelseram/lathund

Vad du behöver för skrivkursen

RAMKRAV 1

Rörelse, inte meningar

Ramen säger vad som händer, och eleven bestämmer hur

RAMKRAV 2

Ett skrivfokus per del

Det berättelsen behöver just där: miljö, dialog, spänning

RAMKRAV 3

Korta delar som blir klara

Hellre en halv sida färdig än två ofärdiga sidor

VAR RAMARNA, TEXTERNA OCH LÄSARNA FINNS

Den magiska skogen. Skogen bakom klippan, med en text i varje del.

Hunden som försvann. En hund kommer bort på en resa och tar sig hem.

Egen ram. Tom mall med samma fält. Fyll i med gruppen.

Läsarna. Ett barn per elev i en yngre klass. Be om namnen före pass 1.

Ramarna, delarnas sidor och elevens blad finns i planeringsmallarna, Word-filen på metodsidan.

PÅ BORDET NÄR PASSET BÖRJAR

Ramen på tavlan och din bok på bläddерblocket	Böckerna, Min ram och kortet Berätta
Två texter eller ramens text	Mitt mål och Min huvudperson i mappen
Barnets teckning, del 4	Färgpennor till delens bild

FÖRE KURSEN

- ☐ Bett om barnens namn med brevet Till läraren i den yngre klassen.
- ☐ Bokat provläsningen och boksläppet, med reserv.
- ☐ Valt de två bilderna, som Till läraren: den korta berättelsen säger.
- ☐ Hittat på min huvudperson.
- ☐ Kopierat Min huvudperson, Min ram, Mitt mål och kortet Berätta.
- ☐ Gjort en mapp per elev för bokens sidor fram till pass 14.

UPPFÖLJNING

Pass 1: Finns början, problem och slut? Märks platsen med fler än ett sinne? Driver en replik handlingen framåt? Visar texten en känsla utan att nämna den?

Pass 14: Ställ samma frågor till den nya korta berättelsen, och räkna orden i båda berättelserna. Titta på stjärnorna: lånade eleven ett grepp och behöll sitt innehåll?

Efter kursen: Berätta för klassläraren vilka grepp eleven lärt sig, så att hen frågar efter dem i klassen. Skicka hem boken med diplomet.

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/skrivkurs-berattelseram/lathund